

Asmenys, kurie neveikia kaip tiekėjai ar pirkėjai kartelio paveiktoje rinkoje, gali reikalauti atlyginti to kartelio padarytą žalą

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas pateikė svarbių paaiškinimų dėl ryšio tarp Sąjungos teisės nuostatų ir nacionalinės teisės nuostatų, reglamentuojančių ieškinius dėl kartelio sukeltos žalos atlyginimo, nusprenddamas, jog SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad viešasis subjektas, teikęs skatinamąsias paskolas su karteliu susijusių produktų pirkėjams, gali reikalauti atlyginti kartelio padarytą žalą.

Oberster Gerichtshof (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) nagrinėjama byla buvo iškelta *Land Oberösterreich* (toliau – ieškovė) kartu su kitais asmenimis pareiškus ieškinį penkioms liftų ir eskalatorių įrengimo ir priežiūros rinkoje veikiančioms bendrovėms, kurių dalyvavimas antikonkurenciniuose veiksmuose sudarius kartelį anksčiau buvo įrodytas. Ieškovė nepatyrė žalos kaip produktų, dėl kurių sudarytas kartelis, pirkėja, tačiau dėl kartelio išaugus statybos sąnaudoms, ji turėjo teikti didesnes subsidijas skatinamųjų paskolų, skirtų finansuoti kartelio paveiktiems statybos projektams, forma, nei būtų teikusi nesant kartelio, todėl ji negalėjo panaudoti šio skirtumo kitais pelningesniais tikslais. *Oberster Gerichtshof* teigimu, principai, nacionalinėje teisėje reglamentuojantys grynai turtinės žalos atlyginimą, jos atlyginimą apriboja tik žala, kurios atsiradimui buvo bandoma užkirsti kelią pažeista norma, todėl žala gali būti neatlyginta asmenims, kurie kartelio paveiktoje rinkoje neveikia nei kaip tiekėjai, nei kaip pirkėjai.

Oberster Gerichtshof paklaustas apie tokio ribojimo suderinamumą su SESV 101 straipsniu, Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis daro tiesioginį poveikį privačių asmenų tarpusavio santykiams, ir kiekvienam asmeniui, patyrusiam žalą dėl sutarties ar veiksmų, kurie gali riboti arba iškraipyti konkurenciją, be kita ko, suteikia teisę reikalauti atlyginti patirtą žalą, jei tarp tos žalos ir konkurencijos taisyklių pažeidimo yra priežastinis ryšys. Be to, Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad nacionalinės taisyklės, reglamentuojančios šios teisės įgyvendinimo tvarką, neturi daryti neigiamos įtakos veiksmingam SESV 101 straipsnio taikymui.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei teisę į kartelio sukeltos žalos atlyginimą turėtų tik kartelio paveiktoje rinkoje veikiantys tiekėjai ir pirkėjai, būtų labai sunku užtikrinti apsaugą nuo neigiamų konkurencijos taisyklių pažeidimo pasekmių. Būtent dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo nacionalinėje teisėje numatyto atlygintinos žalos apribojimo ieškovė negali gauti nurodomos žalos atlyginimo, nes ji nėra tiekėja ar pirkėja kartelio paveiktoje rinkoje. Iš tikrųjų nebūtina, kad asmens patirta žala specifiškai būtų susijusi su pagal SESV 101 straipsnį siekiamu apsaugos tikslu, nes priešingu atveju kartelio dalyviai neprivalėtų atlyginti visos žalos, kurią jie galėjo sukelti.

Teisingumo Teismo nuomone, SESV 101 straipsnis leidžia kiekvienam asmeniui, kuris neveikia kaip tiekėjas ar pirkėjas kartelio paveiktoje rinkoje, tačiau rinkoje siūlomų produktų pirkėjams teikė subsidijas skatinamųjų paskolų forma, reikalauti atlyginti žalą, kurią jis patyrė dėl to, kad šių subsidijų suma buvo didesnė, nei būtų buvusi, jei nebūtų buvę šio kartelio, ir jis šio skirtumo negalėjo panaudoti kitais pelningesniais tikslais. Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nacionalinis teismas turi nustatyti, ar ieškovė turėjo galimybę pelningiau investuoti lėšas ir ar ji įrodė, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp šios žalos ir nagrinėjamo kartelio.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127